

FONS FRANCESC RIURÓ I LLAPART

---

1 ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

- 1.1 AMGi (Arxiu Municipal de Girona) - CAT / CRDI / 132
- 1.2 Fons Francesc Riuró Llapart
- 1.3 1888-2007
- 1.4 Fons
- 1.5 1,7 ml (18 capsos), documents textuais en suport paper. Inclou fotografies. 1077 fotografies (275 positius, paper, b/n i 45 positius, paper, color), (750 negatius, plàstic, b/n i 3 negatius, plàstic, color, 135 mm i 4x6) i (4, negatius, vidre, b/n)

2 ÀREA DE CONTEXT

- 2.1 Francesc Riuró i Llapart
- 2.2 Francesc Riuró i Llapart (1910-2008), delineant, arqueòleg i artista. Estudià a l'Escola de Belles Arts de Girona (1920-1928) i es guanyà la vida com a delineant. Treballà amb l'arquitecte Rafael Masó i Valentí (1928-35), el qual el posà en contacte amb l'arqueologia a través de treballs de prospecció i restauració a la ciutat de Girona, com ara els dels Banys Àrabs, Sant Pere de Galligants i les muralles. Els treballs els realitzà en col·laboració amb Josep de Calassanç Serra i Ràfols, Carles de Palol i altres, que el portaren a descobriments com els oppida ibèrics de Quart (1932). Fou cofundador i membre actiu de la secció arqueològica del Grup Excursionista i Esportiu Gironí (GEiEG). A l'inici de la Guerra Civil formà part de la Comissió per a la Defensa del Patrimoni Artístic i Arqueològic. El 1936 Pere Bosch Gimpera el nomenà delegat a Girona del Servei d'Excavacions i Museus de la Generalitat i conservador del Museu d'Arqueologia de Girona. El 1937 s'incorporà a l'exèrcit amb destinació a Roses, on aprofità per excavar a la Ciutadella. Després de la Guerra Civil fou apartat dels càrrecs de responsabilitat sobre el patrimoni. Tanmateix, va seguir treballant com a delineant a la Comandància d'Enginyers de Barcelona. El 1942 accedí a una plaça de funcionari com a delineant i topògraf al Ministeri d'Obres Públiques. Extraprofessionalment continuà la seva activitat d'arqueòleg col·laborant com a topògraf a Empúries amb Lluís Pericot i Martín Almagro, i al Museu Arqueològic de Girona amb Pere de Palol i Miquel Oliva. També destacà en la protecció de la Ciutadella de Roses de l'especulació urbanística. Aixecà plànols d'Ullastret, el cau de les Goges (Sant Julià de Ramis), la Ciutadella de Roses i altres espais arqueològics. Publicà diversos treballs sobre les seves prospeccions en revistes especialitzades, aplegades i publicades el 2006 per l'Associació Arqueològica de Girona en el Recull de treballs de Francesc Riuró i Llapart.

La vessant artística se centra en la pintura i la fotografia. Respecte la primera, durant els anys 30 va guanyar diversos premis per les seves obres, com el primer premi de pintura a l'escola de Belles Arts (1932) o el primer premi de cartells de la mateixa escola (1933). Durant els anys 40 participà en exposicions col·lectives i individuals. El 2000 es va organitzar una exposició de pintura en homenatge seu a la Casa de Cultura de Girona. Respecte la fotografia, aquesta va tenir una projecció pública escassa, tan sols unes fotografies publicades al *Diario de Barcelona* i la *Guia de Gerona*. També va presentar una dotzena d'obres a algunes de les exposicions fotogràfiques organitzades durant les Fires de Sant Narcís; i va guanyar un premi en la secció Retrats per l'obra *Mediodía de invierno* i un premi a la secció Local corresponent al poble de l'Escala per l'obra *Mañana de otoño en la Escala*.

Rebé nombroses distincions, com ara el premi Athenea Persones atorgat per l'Ajuntament de Girona, el premi de l'Institut del Patrimoni Cultural de la Universitat de Girona (2000), o el premi Joan Saqués de la Fundació Valvi (2007). (*Gran Enciclopèdia Catalana*, 2008. Iglesias Franch, David i Antich, Xavier; *Francesc Riuró Llapart (Girona, 1910-2008)*, Ajuntament. Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions (SGDAP): Rigau, 2011).

- 2.3 La documentació sempre ha estat custodiada al domicili de la família fins a la seva donació.

El material fotogràfic va ingressar el 2011 en dues fases, una en data 6/3/2011 i una segona en data 24/11/2011. Les fotografies venien en una capsula de sabates. Algunes fotografies estaven dins uns sobres de classificació on hi havia els negatius dins i en ocasions els positius enganxats al anvers del sobre. En la majoria de sobres hi venia escrita una descripció mínima del contingut i la data. El 2011, es va intervenir el material del primer ingrés. Es va sistematitzar la informació continguda als sobres en una base de dades en format FileMaker. Es van substituir els contenidors originals per material de conservació, conservant els sobres que contenien fotografies enganxades. També es va digitalitzar el material. La digitalització d'algunes imatges s'ha fet a partir del retall que presentava la fotografia en paper.

El 2014, es van publicar 58 fotografies anteriors al 1939 pel Projecte Europeana.

El 2018, es va acabar de digitalitzar la resta de material que va ingressar en segon lloc, i s'ha catalogat i indexat a nivell d'unitat documental simple el total de les imatges digitalitzades i, finalment es van publicar al web.

- 2.4 Donació segons conveni entre l'Ajuntament de Girona i Anna Riuró de Blas, Montserrat Riuró de Blas, Margarida Riuró de Blas, Josep Maria Riuró de Blas, Ricard Riuró de Blas, Maria Carme Carbó Bosch, Josep Carbó Bosch i Joan Marc Carbó Arnau, signat l'1 de desembre de 2010, segons acord pres per Decret d'Alcaldia de 30 de novembre de 2010 (exped. 20100113063 – C. 11.001.036). El fons ingressà a l'Arxiu en tres caixes el 2010, una caixa el 2011 i una carpeta el 2012.

3 ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

- 3.1 Documentació generada per Francesc Riuró i Llapart en l'exercici de la seva activitat com a arqueòleg. Tanmateix, també hi ha documentació d'àmbit privat.

Predomina la documentació relacionada amb la seva producció bibliogràfica, on hi trobem els esborranys, els materials auxiliars i els reculls dels seus estudis i articles. A la mateixa secció hi trobem dossiers de treball sobre temes diversos i on s'inclou el diari d'excavació de la Ciutadella de Roses dels anys 1960-1963. També conté una col·lecció de llibres especialitzada en arqueologia, molts dels quals estan dedicats pels seus autors. Igualment destacable és la correspondència que va mantenir amb diferents arqueòlegs com Martín Almagro, Lluís Esteva i Cruañas, Joan Maluquer, Miguel Oliva, Pere de Palol, Lluís Pericot i Garcia o Josep de Calasanz Serra Ràfols. Finalment, relacionat amb l'arqueologia hi ha documentació relacionada amb els càrrecs que va exercir, amb la seva participació en institucions de divulgació científica i cultural i reculls de premsa de notícies relacionades amb l'arqueologia.

El fons es completa amb la documentació personal d'àmbit privat i administrativa. La d'àmbit privat és documentació diversa com albarans, rebuts, etc. i reculls d'entrevistes que va fer a diaris o d'articles sobre la seva persona. L'administrativa, per la seva banda, fa referència a la seva participació a les Milícies de la Cultura i l'exèrcit durant la Guerra Civil i com a delinant i topògraf a la postguerra.

A través d'aquest fons es pot investigar la història de l'arqueologia de les comarques gironines i la figura de Francesc Riuró com a arqueòleg i en menor mesura com a dibuixant.

El fons també aplega la documentació fotogràfica generada per Francesc Riuró en l'exercici de la seva activitat com a arqueòleg. Es tracta bàsicament de fotografia documental de Girona ciutat i comarques gironines, especialment de la Costa Brava. També inclou: fotografies presentades a concurs, una petita col·lecció de postals de Girona, fotografies d'excursions a diferents indrets de Catalunya; viatges a Castella, Cantàbria, i Mallorca, i també alguns retrats familiars. Fruit de la seva formació en belles Arts també s'inclouen reproduccions d'algunes de les seves obres de creació com pintures, escultures i altres obres plàstiques.

- 3.2 No s'ha aplicat avaluació i tria documental.

- 3.4 La documentació textual s'ha instal·lat físicament en carpetes i s'ha col·locat dins de capsules d'arxiu convencionals.

La documentació s'ha organitzat funcionalment segons l'activitat del productor seguint el següent quadre de classificació:

DOCUMENTACIÓ PERSONAL

Documentació administrativa
Documentació d'àmbit privat
Distincions i homenatges

ACTIVITAT ARQUEOLÒGICA

Correspondència rebuda
Correspondència emesa
Correspondència entre tercers
Nomenaments i salconduits
Estudis i articles
Dossiers de treball
Participació en institucions de divulgació científica i cultural
Recull de premsa

BIBLIOTECA

Monografies i articles
Revistes i butlletins

La documentació fotogràfica s'ha organitzat funcionalment segons l'activitat del productor. Un primer nivell es refereix a l'àmbit de producció, un segon nivell defineix la pràctica fotogràfica i un tercer nivell descriu les temàtiques específiques.

4 ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

- 4.1 Es tracta de documentació de naturalesa privada. El seu accés és lliure d'acord amb el marc legal aplicable sobre el patrimoni documental i la protecció de dades de caràcter personal.
- 4.2 Les reproduccions s'hauran de realitzar d'acord amb la normativa de l'Arxiu Municipal de Girona.
L'Ajuntament de Girona deté tots els drets d'explotació de les fotografies d'acord amb el conveni de donació i els terminis que estableix la legislació i n'autoritza la reproducció sota les condicions establertes en cada cas pel Centre de Recerca i Difusió de la Imatge.
- 4.3 La llengua majoritària utilitzada en la documentació és el català i el castellà. També hi ha algun document en anglès, francès, italià i alemany.
En les fotografies la presència de text es limita al revers de les postals editades (en llengua castellana francès i anglès), a les anotacions manuscrites al revers d'algunes fotografies i en els sobres que contenen les fotografies.
- 4.4 La documentació presenta un bon estat de conservació.
- 4.5 Descripció normalitzada a nivell d'inventari i catàleg de la correspondència realitzada l'agost de 2012.
El catàleg vigent és de 2018. Es pot consultar a l'adreça:
<http://www.girona.cat/sgdap/cat/consulta.php>
[Consulta:09/04/2019]

5 ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

- 5.1 Els originals es troben a l'Arxiu Municipal de Girona i al CRDI (Centre de Recerca i Difusió de la Imatge) de l'Arxiu Municipal de Girona.
- 5.2 Existeix una reproducció digital de totes les fotografies en qualitat de màster, que es conserva al repositori de l'Ajuntament de Girona. De la primera fase (TIFF_UNC, escala de grisos i RGB, 8 bits, 3.500 píxels per costat llarg). De la segona es conserva el màster de la captura (format IIQ).
- 5.4 Bibliografia:
ANTICH, Xavier; Iglesias, DAVID. *Francesc Riuró (Girona, 1910-2008)*. Girona: Ajuntament de Girona. Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions (SGDAP): Rigau, 2011.
CANTÓN PLAYÀ, Pere. *Recull de treballs de Francesc Riuró Llapart*. Girona: Associació

Arqueològica de Girona, 2006.

SERVEI D'INVESTIGACIONS ARQUEOLÒQUES. "En homenatge a Francesc Riuró".
Cypsela: revista de prehistòria i protohistòria. Girona: Museu d'Arqueologia de Catalunya.
Núm. 3, 1980, p. 5 – 6.

IGLÉSIAS, David; ANTICH, Xavier. Francesc Riuró. (Girona Fotògrafs; 7). Girona:
Ajuntament de Girona; Rigau Editors. 2011

NAVARRETE, Fina. *El tractament documental de la fotografia artística. El Fons Buil
Mayral del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI)*. A: 9es Jornades Imatge i
Recerca. Girona: Ajuntament de Girona. 2006.

BOADAS i RASET, Joan; Lluís-Esteve CASELLAS i SERRA; Teresa GARCIA ... [et al.],
Girona: guia de fons en imatge, (Guies urbanes; 9). Girona: Ajuntament de Girona.
Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI), 1999, p. 41-43.

Memòria de l'Arxiu Municipal de Girona 2011. Ajuntament de Girona, p. 7 i 9

7. ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

- 7.1 Descripció realitzada per Eduard Pons Ramos. Supervisió: Anna Gironella (Direcció: Joan Boadas, Lluís-Esteve Casellas). Per la part de fotografia, descripció realitzada per Cristina Feixas (2018).
- 7.2 Descripció realitzada segons les recomanacions de la norma ISAD (G), segona edició. La descripció de les fotografies s'ha fet seguint les recomanacions de la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC).
- 7.3 Agost 2012.